

7. lekcia

Vkladanie a úprava textov - bežný text, nadpisy, zoznamy a formátovanie textu
- formátovanie textu v bunke tabuľky

- vkladanie textu sme už opísali v L-02 pri oboznámení sa s NVU a prakticky aj v ďalších lekciach pri vkladaní obsahu webu do šablóny, ale tu bude akési zhrnutie, kde sa sústreďíme len na **TEXT a jeho formátovanie**

- pri prezeraní stránok (mimo MŠ a I.st. ZŠ) ste si určite všimli, že väčšinou nemajú moc pestré texty, že je to:

- **bežný text** tela stránky (odpovedajúci napr. písmu Arial veľkosti 9-10 bodov)
- **zvýraznený text** (napr. tučné písmo rovnakej veľkosti, príp. inej farby na odlišenie)
- **nadpisy** /stránok, článkov, tabuliek,.../ (napr. väčšie písmo, tučné, farebné, orámečkované,...)
- **zoznamy** - odrážkové resp. číslované

- vkladajú text (napr. do bunky tabuľky - máme predsa tabuľkovú stránku) vám odporúčam najprv napísať predvoleným typom písma – t.j. **sústrediť sa na obsah textu** a potom následne urobiť **formátovanie textu**:

a.) do 2 buniek tabuľky našej šablóny si vložte nasledovný text (predvoleným typom písma, bez formátovania):

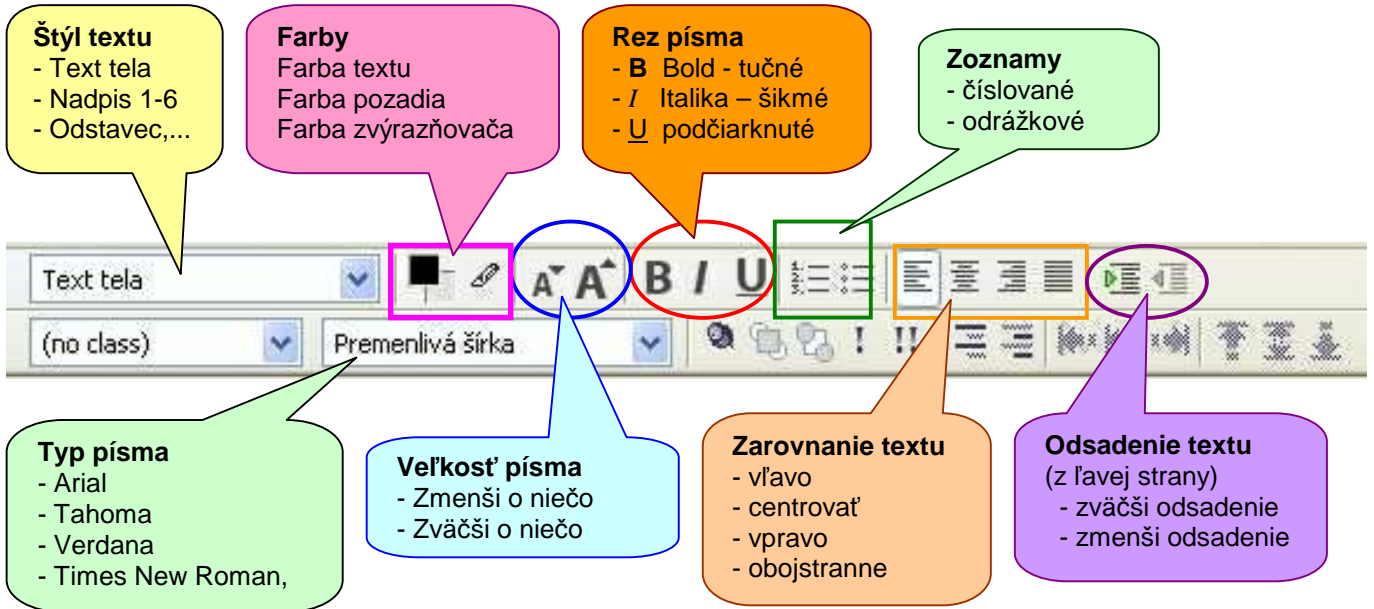
INFORMATIKA	
Čo sa budeme učiť na predmete INFORMATIKA v šk.r. 2009/10	Informatika U nás sa predmet informatika povinne vyučuje na II. stupni ZŠ v 5. a 6. ročníku. Časová dotácia je 1 hodina týždenne, trieda sa delí na skupiny tak, aby mal každý žiak pri práci svoj počítač. Pre tento školský rok sme zriadili novú učebňu informatiky, ktorá bude vybavená novými PC s internetom a nábytkom. Školský vzdelávací program rozdeľuje učivo predmetu do 5 tematických celkov: Informácie okolo nás Komunikácia prostredníctvom IKT Postupy, riešenia problémov, algoritmicke myslenie Princípy fungovania IKT Informačná spoločnosť Vysvetlivky: IKT - informačno-komunikačné technológie

b.) napísaný text si s využitím nástrojov formátovacej lišty upravíme nasledovne: /postup je nižšie/

Čo sa budeme učiť na predmete INFORMATIKA v šk.r. 2009/10	Informatika U nás sa predmet informatika povinne vyučuje na II. stupni ZŠ v 5. a 6. ročníku. Časová dotácia je 1 hodina týždenne , trieda sa delí na skupiny tak, aby mal každý žiak pri práci svoj počítač. Pre tento školský rok sme zriadili novú učebňu informatiky, ktorá bude vybavená novými PC s internetom a nábytkom. Školský vzdelávací program rozdeľuje učivo predmetu <u>do 5 tematických celkov</u> : <ul style="list-style-type: none"> ◆ Informácie okolo nás ◆ Komunikácia prostredníctvom IKT ◆ Postupy, riešenia problémov, algoritmicke myslenie ◆ Princípy fungovania IKT ◆ Informačná spoločnosť IKT - informačno-komunikačné technológie
	Školský vzdelávací program rozdeľuje učivo predmetu <u>do 5 tematických celkov</u> : <ol style="list-style-type: none"> 1. Informácie okolo nás 2. Komunikácia prostredníctvom IKT 3. Postupy, riešenia problémov, algoritmicke myslenie 4. Princípy fungovania IKT 5. Informačná spoločnosť

Popis nástrojov formátovacej lišty:

NVU (tagy HTML - bez programovania a vytvárania vlastných štýlov textu) majú v porovnaní s Wordom menšie možnosti formátovania textu, hlavný rozdiel je vo veľkostiach písma, kde zmenši / zväčši písmo o niečo je možné nastaviť 7 rôznych veľkostí písma. Podobne odrážkové zoznamy majú k dispozícii len 3 druhy značiek: O, ●, ■ - ak si to chcete spestriť, môžete si pripraviť miniobrázky (ikonky) a tie vložiť pred text ako obrázky.

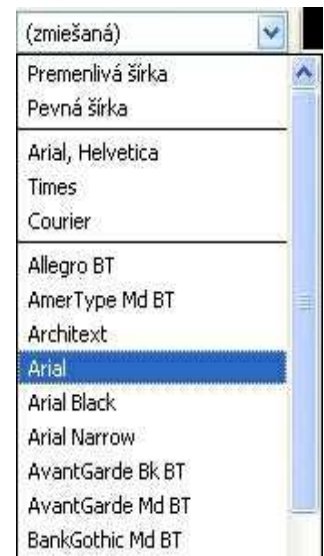
- pred každou formátovacou operáciou treba **označiť** myšou text, ktorého sa týka

Postup úpravy textu:

1.) typ písma

(miesto prednastaveného typu **Times New Roman** chcem typ písma **Arial**)

- vyberte myšou celý text v pravej bunke
- otvorte roletové menu pre typ písma a vyberte **Arial**

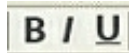
2.) veľkosť písma

zmenši / zväčši písmo

- označte text
- ikonkami pre zmenšenie/zväčšenie písma o niečo nastavte želanú veľkosť písma
- výber zo 7 veľkostí .....(napr. zmenšíte písmo v poslednom riadku)

3.) rez písma

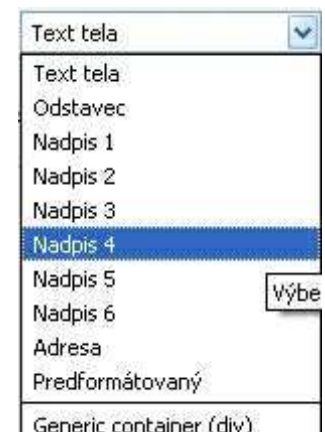

tučné, šikmé alebo podčiarknuté písmo

- na zvýraznenie výrazov v tele textu môžete použiť rôzne rezy písma : **B (bold)**, *I (italica)*, U (underline) a ich kombinácie
- pamätajte na to, že *menej je niekedy viac*
- podčiarkovanie bežného textu moc nevyužívajte aj z dôvodu, že podčiarkovaný text je štandardne používaný na web-stránkach ako odkaz

4.) nadpisy

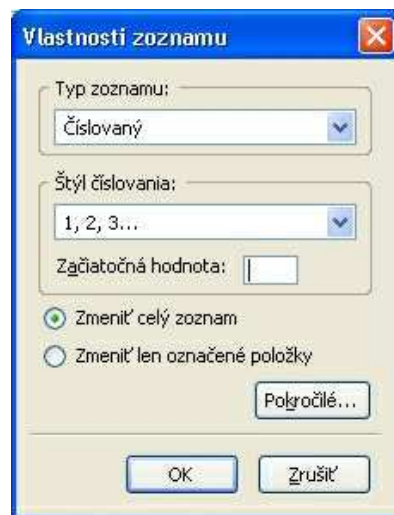
- označte v 1. riadku slovo Informatika (chcem z neho urobiť nadpis)
- v rolete pre **štýl textu** (odstavca) miesto **Text tela** vyberte napr. **Nadpis 4**
- výsledkom je **zvýraznené väčšie písmo a vertikálne medzery**, ktoré oddelia nadpis od ostatného textu
- ak sa vám to nepáči a chcete to bez medzier, tak nepoužite štýl textu Nadpis, ale text si sami zvýraznite pomocou veľkosti, rezu a farby písma.

5.) Odrážkové zoznamy

- text, z ktorého chcete urobiť zoznam píšete do viac riadkov a každý riadok ukončíte Enterom
- vyberte myšou viac riadkov pre zoznam

- kliknite v lište na ikonu odrážkového zoznamu
- prednastavená odrážka je plný krúžok, vybrať si môžete ešte prázdny krúžok a plný štvorček takto:
  - myšou vybrať zoznam, kde chcem zmeniť štýl odrážky
  - menu **Formát** – voľba **Vlastnosti Zoznam...** otvorí sa okno, kde v roletovom menu **Štýl odrážky** vyberiete niečo iné (○/●/■)
  - zmenu potvrdíte s **OK**

6.) Číslované zoznamy

- text, z ktorého chcete urobiť zoznam píšete do viac riadkov a každý riadok ukončíte Enterom
- vyberte myšou viac riadkov pre zoznam

- kliknite v lište na ikonu číslovaného zoznamu
- prednastavený štýl sú arabské číslice, vybrať si môžete ešte rímske číslice, veľké/malé písmená takto:
  - myšou vybrať zoznam, kde chcem zmeniť štýl číslovania
  - menu **Formát** – voľba **Vlastnosti Zoznam ...** otvorí sa okno, kde v roletovom menu **Štýl číslovania** vyberiete niečo iné (**1-2-3 / I-II-III / i-ii-iii / a-b-c / A-B-C**)
  - u číslovaného zoznamu môžete nastaviť aj **Začiatkovú hodnotu** číslovania pre prípad, že jeden zoznam je napr. bežným textom rozdelený na viac skupín
  - zmenu potvrdíte s **OK**

Keď vytvoríme z bežného textu zoznam, automaticky sa **odsadí** zľava, ak chcete toto odsadenie ešte zväčšiť, vyberte myšou zoznam a kliknite na predposlednú ikonu vo formátovacej lište – Zväčši odsadenie

7.) Zarovnávanie textu

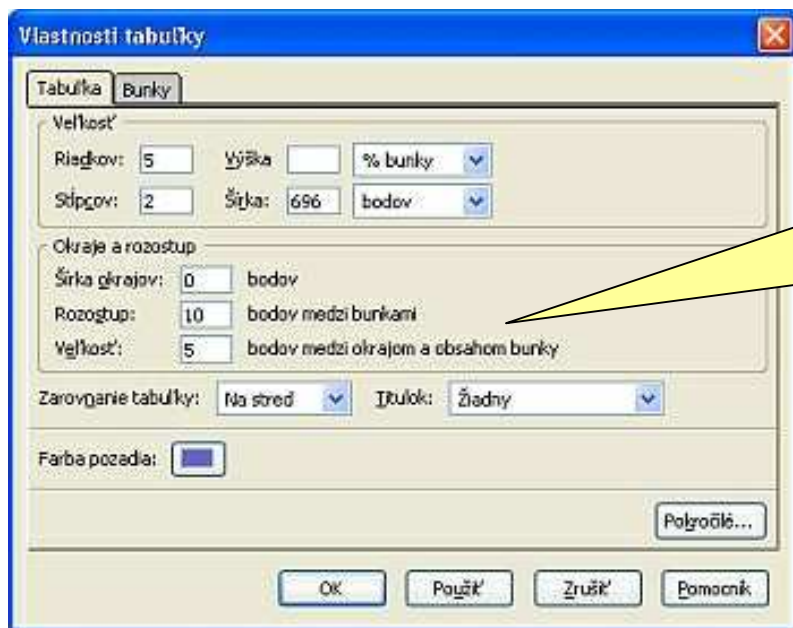
- riadky textu v bunke tabuľky možno zarovnávať pomocou 4 ikoniek vo formátovacej lište
- na zarovnanie celého obsahu bunky využite nastavenie Vlastnosti bunky – [viď 8.](#))
- tieto 4 ikony zarovnávajú aj iný obsah v bunke, napr. obrázky, nadpisy, odkazy

Bežný text píšete do bunky zľava, pred koncom riadku nedávajte Enter, nechajte na PC nech odriadkuje, pokiaľ sami nepotrebujeme riadok ukončiť ináč. Robte to rovnako, ako ste zvyknutí z Wordu. Ináč dávajte **Enter** len vtedy, ak potrebujete ukončiť odstavec.

8.) Formátovanie textu v bunke tabuľky

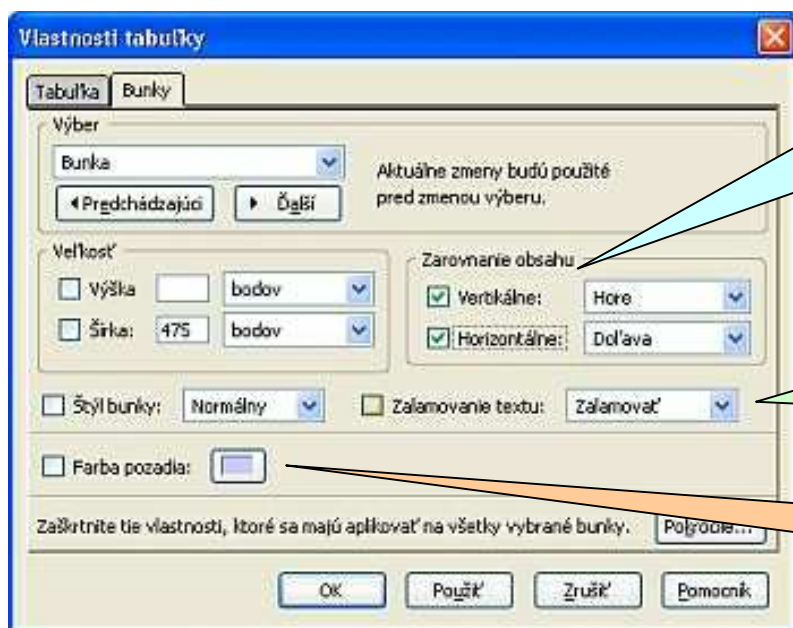
- samotná bunka formátuje text už tým, že vymedzuje priestor pre písanie textu, ale nastavenie vlastností tabuľky resp. samotnej bunky dáva aj tieto možnosti formátovania:

- kliknite v menu Tabuľka – voľba Vlastnosti tabuľky - záložka Tabuľka / Bunka

Záložka **Tabuľka:**

- nastaviť rozostup medzi bunkami navzájom
- nastaviť odstup obsahu (textu) od okraja bunky (v bodoch, px)

Záložka **Bunka:**

- zarovnanie obsahu v bunke **vertikálne** (hore, dole, stred) a **horizontálne** (vľavo, vpravo, stred, oboje)

- Nastavenie, či chcete **zalamovanie textu** (zalamovať/nezalamovať) štandardne sa zalamuje

- Nastavenie **farby pozadia bunky** (odlišne ako pozadie celej tabuľky alebo od iných buniek tabuľky)

8.) Ďalšie formátovanie textu

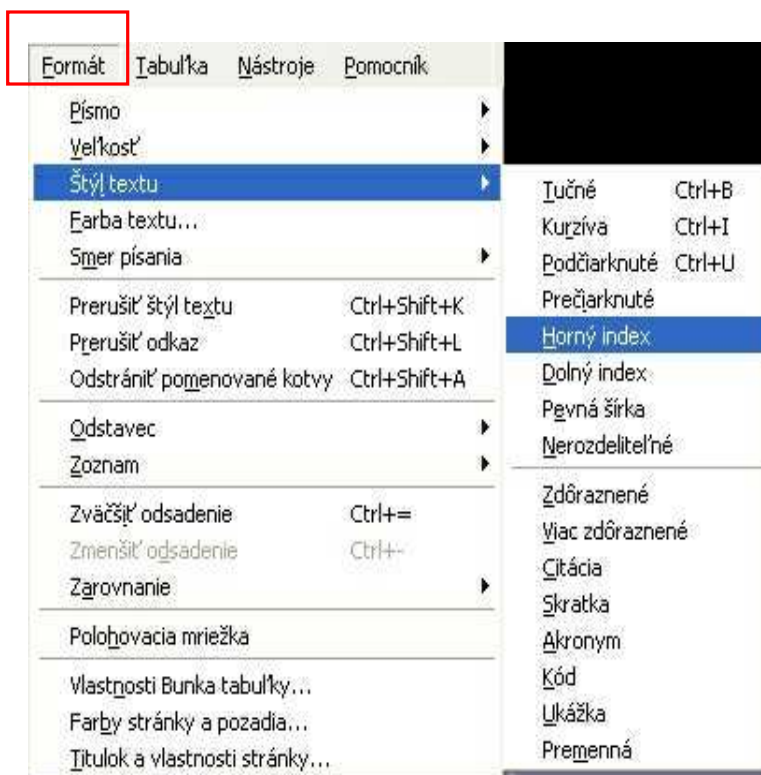
– čo chýba vo formátovacej lište a nájdete len cez menu **Formát**

- ako vo Worde, aj tu formátovacia lišta obsahuje len najpoužívanejšie možnosti formátovania textu, ostatné sú prístupné len cez menu Formát – voľby napr. Stýl textu , kde nájdete **horný** a **dolný index**, **nerozdeliteľné**, ...

- ako začínajúci webmajstri, asi nebudeme vkladať príliš veľa textov, preto sa zaoberáme bez hlbšej práce **s odstavcami**, ktorých funkciu nám tu supľujú bunky tabuliek, ktoré mi rozdeľujú obsah stránky do samostatných blokov a tie si môžem vyššie popísaným spôsobom naformátovať. Podobne tiež asi nevyužijeme ďalšie možnosti tagov HTML na formátovanie (viď iné položky menu Formát) ako sú: definície, citácie, termíny, skratky, ...

- čo sa dá vždy nejako nahradiť bežným formátovaním a podľa mňa si už vyžaduje, aby ste sa bližšie zoznámili s problematikou tvorby webov (viď www.jakpsatweb.cz) a tiež s tagmi HTML a ich parametrami.

- položka hlavného menu - **Formát** – ponúka **všetky** možnosti formátovania textu, aj tie, ktoré nie sú v lište:

Využijete, ak budete potrebovať napr.:

- napísať **indexy**, napr. 25 m^2 , A_{12} , ...
- zaistiť **nerozdelenie** výrazu, napr. **123,- Sk**, (typ) **MP 540 20**, ...

Poznámka: / malá odlišnosť pojmov Word – NVU /

- Word vo formátovacej lište - roletová voľba **Štýl** ponúka: **Základný text**, **Normálny text**, **Nadpis-1**, **Nadpis-2**, ..., ale v NVU je toto označené ako **Výber typu odstavca**: **Text tela**, **Odstavec**, **Nadpis-1**, **Nadpis-2**, ... a v menu **Formát** – voľba **Štýl textu** v NVU nájdete: **Tučné**, **Kurzíva**, **Podčiarknuté**, **Prečiarknuté** (čomu vo Worde hovoríme **Rez písma**), ale tiež je tam aj **Horný index**, **Dolný index**, **Zvýraznené**, ... (čo aj vo Worde je označené ako **Štýl písma**).